

A kanadai.

Írta: Orbók Attila.

Este hét óra tájt autotaxi állt meg hotelünk előtt.

Az inas beordított a bérlő szobájába: „Monsieur Erard, megérkezett Veniloz úr Kanadából!” Aztán künn termett az utcán és üdvözölte az új vendéget, aki nehezen kászálódott ki a podgyászbarrikádból és kíváncsian nézett fekete szemeivel a szolgálatkész Jeanra. Az inas pergő szóval traktálta Veniloz urat és néhány másodperc alatt minden elképzelhető témát lefárgyalt, amivel egy újonnan érkezett idegent fogadni lehet. Mikor a lépcsőn cipelte felfelé a táskákat, még akkor is berregett, mint egy repülőgép megvadult motorja. A kanadai ifjú ember egy hangot sem birt kiejteni, úgy meglepte a szóáradat. Gyerekesen legörbülő szájjal, melybe sehogysem illett a pipa, nézett az inas után a kapuközből. Nem értett egy szót sem a Jean tirádaiból. Erard úr a hotel bérlője lassú tempójú, idegeneknek szánt francia nyelvvél üdvözölte a kanadai spanyolt és felvezette a szobájába, a hotel legszebb garçonlakásába.

Veniloz úr sehogysem akart megszólalni, hiába kérdezősködött a bérlő, hogy tetszik neki a kék szoba s a kilátás a Luxembourg parkra. Végül kisegítette zavarából a vendéget és kitünő spanyol nyelven fordult hozzá:

„Bocsánat, nem tudtam, hogy a franciát nem birja egészen jól. Mit se tesz. Párizsban be vagyunk jól rendezkedve az idegenek számára. Remélem meg van elégedve a szobákkal.”

„Óh igen, nagyon világosak,” felelt felszabdult kedvvel a kanadai.

„Most jut eszembe,” csapott a homlokára Erard, „van egy vendégünk, egy spanyolországi elektrotechnikus. Az szívesen útbaigazítja Veniloz uramat. Beküldjem? Örömmel kalauzolni is fogja... persze hívja meg egyszer-kétszer vacsorára, mert szegény fiú és mindig vadászik a dinékre...”

Jean lerakta a csomagokat a szekrény elé, közbe fáradhataflanul darált Párizsról, az időjárásról, a spanyolok és az amerikaiak előnyeiről. Erard úr sokat beszélt még a hotelje

előnyeiről. A spanyol nagyon megkönnyebbült, mikor végre egyedül maradhatott. Átöltözött, aztán le s fel sétált a szobájában és örült neki, hogy ő most Párizsban van. Jobban mondvá örülni próbált, de sehogysem ment. Igazán nem csoda; a bevonulása nem sikerült úgy, ahogy gondolta. Senkisem hajlongott előtte, hanem valami ismeretlen francia nyelven előadott hosszú, végtelenre nyúló szabad előadással fogadták, mely arról győzte őt meg, hogy meglehetősen hiába tanult két esztendőn át franciául egy kötnivaló német nyelvmesternél.

Egy félóra múlva már derűs hangulatban teázott szobájában az elektrotechnikussal, Puge úrral, aki igazán kedves, szerény, szolgálatkész emberke volt s úgy nézett Venilozra, mint valami szentképre, kígyóbőrrel bevont bőröndjei pedig valósággal úgy hatottak reá, mint egy jámbor katolikusra az oltár. Veniloz úgy találta, nagy könnyebbséget okoz majd neki Párizs bebarangolásában az égből csepent katalán. Mindjárt előterjesztette programját. „Kedves Puge úr,” mondta, „nagyon hálás lennék, ha állandóan vendégem lenne itt tartózkodásom alatt. Csak semmi vonakodás. Mindenüvé jöjjön velem, én természetesen fedezem a költségeit. Gondolja meg, milyen nagy előny nekem az ön barátsága. Ön három éve van Párizsban, mindent jól ismer és mint hallom, mostanában nincs is elfoglalva.”

Puge úr nem vonakodott, köszönte a meghívást és a térdeit simogatta tenyerével.

Veniloz egy ív papírt vett elő: „Tessék, nézze meg Puge úr, jó-e. A hajón volt időm reá, kidolgoztam egy programot magamnak a Baedekerem alapján. Már a mai este is benne van: az Opera előadása, holnap reggel sétakocsizás, délután a Bois de Boulogne... Csak olvassa el; esetleg módosíthatunk rajta.”

Puge úr végignézte a programot, aztán mindjárt ajánlott egy csomó módosítást:

„Az Opera egy hétfőig csukva lesz, mert renoválják. A Louvreba délelőtt kellene menni és nemcsak kétszer, hanem legalább huszszor, hisz' annyi kincs van ott felhalmozva...”

„De ön elfelejti,” vágott a szavába a kanadai, „hogy én hét napra jöttem Párizsba.”

Puge úr elámult: „Hogyan, hét napra?! És huszonegy napig utazott. Ide huszonegy nap,

vissza huszonegy nap, az negyvenkét nap! És hét napért ezt az utat megtenni?! Hiszen hét nap alatt Párizsból úgyszólván semmit sem lehet látni!”

„Erre én is gondoltam,” mondta Veniloz elszontyolódva. „De hát nem volt mit tennem. Az apám vállalatánál vagyok és apám nem nélkülözhet. Alig bíztam kiküzdeni ezt az ötven napi szabadságot is. Évek óta vágytam a vén Európába, ide, Párizsba, hát eljöttem erre a hét szabadnapomra.

Puge úr kedve is aláhagyott nagyon: „De hát nem lehetne megnyújtani azt a hét napot?” reménykedett.

„Dehogy, dehogy! Ön nem tudja mi az, ha az ember az apja vállalatánál van. Egy percek sem tölthetek többet szabadságon, mint amennyit engedélyezett a vállalat. Üzleti érdekeink károsodnának és nem csak az apám-ról van szó, hisz a vállalat féligmeddig az enyém is.”

„Szomorú, szomorú,” mormogta a kataláni. „De ilyenformán félre a programmal, mert az csak megkötné abban, hol, minél többet lásson. Menjünk a perc hangulata szerint jobbra-balra és meglátja, felejtethetetlen szép hét napot fog tölteni... Ha a program szerint járunk, mindenről lekésünk, semmit fog zavartalanul élvezni, az idő majd sürgeti, hol erre-arra tereli a figyelmét s hogy le ne késsen erről vagy arról, mindent csak félig, homályosan fog látni.”

Veniloz belátta, hogy Puge úrnak igaza van. Félretolta a Baedekert, fejébe nyomta a katalánját és odaszólt a kataláninak:

„Menjünk Puge úr, amerre önnek tetszik...”

Puge úrnak régi vágya volt, hogy egyszer eljusson a Grelotba, ahol szép fiatal leányokkal szoktak találkozni gazdag urak. A nőkről kezdett a lépcsőn beszélni Veniloznak, az édes kis raffinált párizsi nőkről, akik olyan gyönyörűen játszásk a szerelmest, még ha nem is szerelmesek, de hogy fogják majd játszani, ha meglátva Veniloz urat, igazán szerelmesek lesznek. Mert Veniloz úr nagyon szép ember, mondta, és nem hazudott.

A kapunál Veniloz úr egy autót szólított elő, beültek és Puge úr szerényen súgta a soffőr fülébe: „Au Grelot!”

Veniloz úr párizsi tartózkodásának története nem nyúlik hosszúra.

Hajnaltájt négyesben tértek vissza a hotelbe. Puge úr megállapodott hölgygel, Veniloz egy törékeny kis fiatal leánnyal, a Grelot egyik tizenhétéves virágával.

Eltelt három nap és három éj és a kanadai fiú nem mozdult ki a szobájából, Puge úr benyitott hozzá mindennap ötször-hatszor, aztán rohant Jean után, vagy a földszintre, vagy a hatodik emeletre és parancsolgatott: „Három személyre hozzon dézsönét Charfiertől!” vagy pezsgőt rendelt meg finom cigarettákat.

Három nap múlva végre reászánta magát a kanadai és kibújt fészkéből, karján a gyönyörű Lysettel. Puge úr ment velök mindenüvé és dicsőítette a szerelmet. Veniloz nem falta Párizs szépségeit, de mindig égtek a szemei, mikor Lysettre nézett. Inkább az üzleteket járták, mint a muzeumokat. A leány rengeteg ajándékokat kapott, ruhákat, cipellőket, kalapokat és új, szép nagy bőröndöket. Jean nem győzte a szobában elrendezni a sok új portékát.

Eltelt hét nap, Veniloz útra készült, Lysette pakolt, Jean pedig csodálkozva hallgatta, hogy milyen jól megtanult az amerikai beszélni franciául. Hej, a nők, a kis nők!

Puge úr kikísérte a vonathoz a szerelmes párt és mikor Veniloz egy százfrankos bankjegyet a markába nyomott, elérzékenyedve mondta: „Milyen kár, hogy ilyen rövid időre jött, milyen kár... Nekem sem lesznek többé ilyen szép napjaim.”

Veniloz mosolyogva nézett az elektrotechnikusra és Lysette felé fordulva francia nyelven felelt: „Nem baj, nem fájlalom, hogy nem ismerhettem meg Párizst... Magammal viszek belőle egy darabot... talán a legszebb virágot...”

